

kommer Familien til Skade paa godt Navn og Rygte. Jeg betegnede Tvangsskolen som en socialistisk Fremtoning, og det har jeg Ret til. Som saadan er den ført ind hos os, og den har sine Modstandere ikke alene udenfor det Parti, som det ærede Medlem tilhører, men ogsaa indenfor det — mangfoldige. Min ærede Modkandidat ved sidste Valg, Lærer Madsen Vorgod, som formodentlig igen skal være min Modkandidat til næste Valg, har, efter hvad der er mig refereret, udtalt sig meget skarpt fra sit Synspunkt mod denne Tanke, og det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borbjerg) maa jo ogsaa absolut være en Modstander, efter hvad jeg forleden Dag citerede, og som jeg nu igen skal minde om, naar han siger: „Hvor det drejer sig om frit Spillerum, Spillerum for Personligheden, om Frihed for Tvang og Autoritet i et hvilket som helst aandeligt Spørgsmaal, der er det os Socialdemokrater, som hævde fuld Frihed, om man vil: Anarkisme“. Det er jo ganske umuligt at forene den Opfattelse, der her kommer til Orde, med Tvangsskolen, komplet umuligt, de forliges som Ild og Vand. Jeg har derfor fuldt ud Ret til at sige, at Tvangsskolen har og vil faa sine Modstandere i alle Lejre. Men selvfølgelig kunne vi ikke drøfte dette her under Landbrugsministeriets Budget, det er ganske urimeligt. Det er ikke mig, der har ført det ind her blandt Landbrugets Ukrudtsplanter, jeg har kun riposteret, fordi det var ganske nødvendigt.

Jeg skal forlade dette Emne, men vil endnu blot sige, at det er paa en underlig Tid, man rejser dette Spørgsmaal: at indføre en Tvangsskole. Var det paa en Tid, hvor alt aandeligt Liv var uniformeret og ensformigt, paa en Tid, da alt paa Aandslivets mange Omraader var skaaret efter eet Mønster — jeg tænker ikke paa det religiøse Livs Forgørelser, men paa alt Aandsliv —, saa kunde man nogenlunde forstaa den Tanke ogsaa at uniformere Skolen, men da vor Tids Særpræg i aandelig Henseende netop er Mangfoldighed, Uensartethed, Trang til at være sig selv og finde sit personlige Sted, synes jeg, at det at prøve paa at opstille Tvangsskolen som et Ideal ikke vidner om nogen rigtig Forstaaelse af Tidens mægtigste Strømninger og de alvorlige Krav, man i vor Tid kan stille om det personlige frie Valg. Men, som sagt, jeg skal ikke opholde mig ved det, det er jo ganske meningsløst at drøfte det her.

Formanden: Jeg finder ogsaa, at det er en alt for lang Udvikling om Skolevæsenet. (*K. M. Klausen:* Jeg har ikke nævnt det med et Ord i min Tale).

Jensen-Knudstrup: Ikke det? Ja, det er ogsaa en Maade at undgaa Bataille paa. Men ligesaa ejendommelig som denne Forplumring er, ligesaa uværdig synes jeg, det er, naar det ærede Medlem giver sig til at true med Valgdagen. Det er nu ikke noget helt nyt, at en Rigsdagsmand staar op herinde og i sine Bemærkninger retter Trusler mod en Kollega. Jeg synes rigtig nok, vi skulle lade det være. Jeg synes, det er et uværdigt Element at bringe ind i Debatten. Trusler om at hemsøge hinanden paa de forskellige Valgtribuner føre til, at man forgrover Forhandlingstonen, og det er til stor Skade for vort offentlige Liv, at en saadan Forgrovning finder Sted. (Afbrydelse.) Naar det ærede Medlem afbryder mig med at sige, at han har ikke talt om Tvangsskoler, saa er det vel ikke for meget at tale om Tvangsskoler, naar alle skulle drives ind i den samme Skole.

Formanden: Denne Forhandling om Skolevæsenet maa have Ende.

K. M. Klausen: Jeg vil saa straks sige til det ærede Medlem fra Kellerup (Jensen-Knudstrup), at jeg har under Forhandlingerne her om Landbrugsministeriet ikke talt et eneste Ord om Skoler eller Tvangsskoler; det er hans egen Fantasi alt sammen, og det forundrer mig, at han her ved Landbrugsministeriets Budget kan holde et saa langt Foredrag om Skoleforhold. (Afbrydelse). Nej, der tager det ærede Medlem fuldstændig fejl. (*Jensen-Knudstrup:* Det vil Tidenden vise). Ja, det foreligger trykt alt sammen; det ærede Medlem skulde citere det. Men derimod begyndte det ærede Medlem selv at tale om socialistiske Tvangsskoler, og saa var det, jeg vilde afvise det paa mit Partis Vegne og vise, at det var fuldstændig urigtigt, og jeg synes ikke, han kan sige, det er at forplumre noget, da det er ham selv, der bringer Talen hen paa den socialistiske Tvangsskole. Jeg har dog Lov til at forsvare vort Parti overfor de grove Beskyldninger, han fremsætter.

Jeg skal saa forlade dette, da det jo er Landbrugsministeriets Budget aldeles uvedkommende, og gøre endnu et Par Bemærkninger til det ærede Medlem angaaende Hededyrkerne og Foreningen „Hedebruget“. Det ærede Medlem ind-